

Algemene voorwaarden van toepassing op de opdrachten verleend aan Accountantskantoor Van Limborgh & Partners gevestigd te Rotterdam en Gorinchem, hierna te noemen opdrachtnemer.

A. Algemeen

In deze algemene voorwaarden wordt verstaan onder:

1. Opdrachtgever: de natuurlijke persoon of rechtspersoon die aan opdrachtnemer opdracht heeft gegeven tot het verrichten van werkzaamheden;
2. Werkzaamheden: alle werkzaamheden waartoe opdracht is gegeven, of die door opdrachtnemer uit anderen hoofde worden verricht. Het voorgaande geldt in de ruimste zin van het woord en omvat in ieder geval de werkzaamheden zoals vermeld in de opdrachtbevestiging;
3. Bescheiden: alle door opdrachtgever aan opdrachtnemer ter beschikking gestelde goederen, waaronder stukken of gegevensdragers, alsmede alle in het kader van de uitvoering van de opdracht door opdrachtnemer vervaardigde goederen, waaronder stukken of gegevensdragers.

B. Toepasselijkheid

1. Deze algemene voorwaarden zijn van toepassing op alle overeenkomsten welke door opdrachtnemer binnen het kader van de uitvoering van de werkzaamheden worden aangegaan. Wijzigingen in deze voorwaarden dienen door opdrachtnemer uitdrukkelijk en schriftelijk te worden bevestigd.
2. Aan de algemene voorwaarden van opdrachtgever komt voor de met opdrachtnemer aangegane overeenkomsten slechts werking toe voor zover deze niet in strijd zijn met de onderhavige voorwaarden. Bij twijfel over de vraag of zodanige strijdigheid aanwezig is, prevaleren de algemene voorwaarden van opdrachtnemer.

C. Aanvang en duur van de overeenkomst

1. De overeenkomst komt eerst tot stand en vangt aan op het moment dat de door opdrachtgever ondertekende opdrachtbevestiging door opdrachtnemer retour is ontvangen en ondertekend.
2. Het staat partijen vrij de totstandkoming van de overeenkomst met andere middelen te bewijzen.
3. De overeenkomst wordt aangegaan voor onbepaalde tijd tenzij uit de aard of strekking van de verleende opdracht voortvloeit dat deze voor een bepaalde tijd is aangegaan.

D. Gegevens opdrachtgever

1. Opdrachtgever is gehouden alle gegevens en bescheiden, welke opdrachtnemer overeenkomstig zijn oordeel nodig heeft voor het correct uitvoeren van de verleende opdracht, tijdig in de gewenste vorm en op de gewenste wijze ter beschikking van opdrachtnemer te stellen.
2. Opdrachtnemer heeft het recht de uitvoering van de opdracht op te schorten tot het moment dat opdrachtgever aan de in het vorige lid genoemde verplichting heeft voldaan.
3. Indien en voor zover opdrachtgever zulks verzoekt worden de ter beschikking gestelde bescheiden, behoudens het bepaalde onder N, aan deze geretourneerd.

E. Uitvoering opdracht

1. Opdrachtnemer bepaalt de wijze waarop de verleende opdracht wordt uitgevoerd. Opdrachtnemer zal zo mogelijk rekening houden met tijdig verstrekte en verantwoorde aanwijzingen van opdrachtgever omtrent de uitvoering van de opdracht.

2. Opdrachtnemer heeft het recht bepaalde werkzaamheden, zonder kennisgeving aan opdrachtgever, te laten verrichten door een door de opdrachtnemer aan te wijzen persoon of derde, indien zulks naar oordeel van opdrachtnemer wenselijk is met het oog op een voor partijen optimale uitvoering van de opdracht.
3. Opdrachtnemer voert de opdracht uit in overeenstemming met de toepasselijke gedrags- en beroepsregels.
4. Indien tijdens de opdracht werkzaamheden zijn verricht ten behoeve van het beroep of bedrijf van opdrachtgever welke niet vallen onder de werkzaamheden zoals overeengekomen in de opdrachtbevestiging, wordt aan de daarop betrekking hebbende aantekeningen in de administratie van opdrachtnemer het vermoeden ontleend dat deze werkzaamheden in incidentele opdracht van opdrachtgever zijn verricht. Deze aantekeningen dienen betrekking te hebben op tussentijds overleg van opdrachtgever en opdrachtnemer.
5. De uitvoering van de opdracht is niet - tenzij uitdrukkelijk anders schriftelijk wordt vermeld - specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Indien de werkzaamheden aanwijzingen voor fraude opleveren, zal opdrachtnemer daarover aan opdrachtgever rapporteren. Opdrachtnemer is daarbij gehouden aan de door de beroepsorganisaties uitgevaardigde frauderichtlijnen.

F. Geheimhouding en exclusiviteit

1. Opdrachtnemer is verplicht tot geheimhouding tegenover derden, die niet bij de uitvoering van de opdracht zijn betrokken. Deze geheimhouding betreft alle informatie van vertrouwelijke aard die hem door opdrachtgever ter beschikking is gesteld en de door verwerking daarvan verkregen resultaten. Deze geheimhouding geldt niet voor zover wettelijke- of beroepsregelen opdrachtnemer een informatieplicht opleggen.
2. Opdrachtnemer is gerechtigd de na bewerking verkregen cijfermatige uitkomsten, mits die uitkomsten niet te herleiden zijn tot individuele opdrachtgevers, aan te wenden voor statistische of vergelijkende doeleinden.
3. Uitgezonderd het bepaalde in het vorige lid, is opdrachtnemer niet gerechtigd de informatie die hem door opdrachtgever ter beschikking wordt gesteld aan te wenden tot een ander doel dan waarvoor zij werd verkregen.

G. Intellectuele eigendom

1. Opdrachtnemer behoudt zich alle rechten voor met betrekking tot producten van de geest welke hij gebruikt of heeft gebruikt in het kader van de uitvoering van de overeenkomst met opdrachtgever, voor zover op die producten in juridische zin rechten kunnen bestaan of worden gevestigd.
2. Het is opdrachtgever uitdrukkelijk verboden die producten, waaronder begrepen computerprogramma's, systeemontwerpen, werkwijzen, adviezen, (model)contracten en andere geestesproducten al dan niet met inschakeling van derden te verveelvoudigen, te openbaren of te exploiteren.
3. Het is opdrachtgever niet toegestaan die predikten aan derden ter hand te stellen, anders dan ter inwinning van een deskundig oordeel omtrent de werkzaamheden van opdrachtnemer.

H. Overmacht

1. Indien opdrachtnemer zijn verplichtingen uit de overeenkomst niet, niet tijdig of niet behoorlijk kan nakomen tengevolge van een hem niet toerekenbare oorzaak, waaronder begrepen maar daartoe niet beperkt stagnatie in de geregelde gang van zaken binnen zijn onderneming, worden die verplichtingen opgeschort tot op het moment dat opdrachtnemer alsnog in staat is deze op de overeengekomen wijze na te komen.
2. Opdrachtgever heeft het recht, in geval de situatie als bedoeld in het eerste lid zich voordoet, de overeenkomst geheel of gedeeltelijk en met onmiddellijke ingang schriftelijk op te zeggen.

I. Honorarium

1. Opdrachtnemer heeft vóór de aanvang van de werkzaamheden en tussen-tijds het recht de uitvoering van de werkzaamheden op te schorten tot op het moment dat opdrachtgever een

naar redelijkheid en billijkheid bepaald voorschot voor de te verrichten werkzaamheden heeft betaald aan opdrachtnemer, dan wel daarvoor zekerheid heeft gesteld.

2. Het honorarium van opdrachtnemer is niet afhankelijk van de uitkomst van de verleende opdracht en wordt berekend met inachtneming van de gebruikelijke tarieven van opdrachtnemer en is verschuldigd naar mate door opdrachtnemer werkzaamheden ten behoeve van opdrachtgever zijn verricht.
3. Het honorarium van opdrachtnemer, zo nodig vermeerderd met verschotten en declaraties van ingeschakelde derden, wordt inclusief de eventueel verschuldigde omzetbelasting, per maand, per kwartaal, per jaar of na volbrenging van de werkzaamheden aan opdrachtgever in rekening gebracht.

J. Betaling

1. Betaling van het factuurbedrag door opdrachtgever dient te geschieden binnen 30 dagen na de factuurdatum, in Nederlandse valuta, ten kantore van opdrachtnemer of door middel van storting ten gunste van een door deze aan te wijzen bankrekening en voor zover de betaling betrekking heeft op werkzaamheden, zonder enig recht op korting of schuldvergelijking.
2. Indien opdrachtgever niet binnen de hiervoor genoemde termijn, dan wel niet binnen de nader overeengekomen termijn heeft betaald, is hij van rechtswege in verzuim en heeft opdrachtnemer, zonder nadere sommatie of ingebrekestelling, het recht vanaf de vervaldag opdrachtgever de wettelijke rente in rekening te brengen tot op de datum van algehele voldoening, een en ander onverminderd de verdere rechten welke opdrachtnemer heeft.
3. Alle kosten, ontstaan ten gevolge van gerechtelijke of buitengerechtelijke incassering van de vordering, zijn voor rekening van opdrachtgever. De buitengerechtelijke kosten zijn vastgesteld op ten minste 15 % van het te vorderen bedrag.
4. In geval van een gezamenlijk gegeven opdracht zijn opdrachtgevers, voorzover de werkzaamheden ten behoeve van de gezamenlijke opdrachtgevers zijn verricht, hoofdelijk aansprakelijk voor de betaling van het factuurbedrag.

K. Reclame

1. Een reclame met betrekking tot de verrichte werkzaamheden en/of het factuurbedrag dient schriftelijk binnen 30 dagen na de verzenddatum van de stukken of informatie waarover opdrachtgever reclameert, dan wel binnen 30 dagen na de ontdekking van het gebrek indien opdrachtgever aantoont dat hij het gebrek redelijkerwijs niet eerder kon ontdekken, aan opdrachtnemer te worden kenbaar gemaakt.
2. Een reclame als in het eerste lid bedoeld, schort de betalingsverplichting van opdrachtgever niet op.
3. Indien de reclame niet tijdig wordt ingesteld vervallen alle rechten van opdrachtgever in verband met de reclame.

L. Aansprakelijkheid (model I, depotnummer 1939, KvK Den Haag)

1. Voor alle directe schade van opdrachtgever, op enigerlei wijze verband houdend met, dan wel veroorzaakt door niet-, niet tijdige of niet behoorlijke uitvoering van de opdracht, is de aansprakelijkheid van opdrachtnemer beperkt tot het bedrag waarvoor opdrachtnemer zich met betrekking tot de niet-, niet tijdige of niet behoorlijke nakoming daarvan heeft verzekerd, dan wel indien opdrachtnemer geen beroepsaansprakelijkheidsverzekering heeft gesloten, tot een bedrag waarvoor opdrachtnemer met een praktijk als onderhavige opdrachtnemer zich pleegt te verzekeren.
2. Voor alle indirecte schade, waaronder mede begrepen stagnatie in de geregelde gang van zaken in de onderneming van opdrachtgever, op enigerlei wijze verband houdend met, dan wel veroorzaakt door een fout in de uitvoering van de werkzaamheden door opdrachtnemer, is deze nimmer aansprakelijk.
3. Opdrachtnemer heeft te allen tijde het recht, indien en voor zover mogelijk, de schade van opdrachtgever ongedaan te maken.
4. Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor beschadiging of teniet gaan van bescheiden tijdens vervoer of tijdens verzending per post, ongeacht of het vervoer of de verzending geschiedt door of namens opdrachtgever, opdrachtnemer of derden.

5. Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer tegen alle aanspraken van derden welke direct of indirect, middellijk of onmiddellijk met de uitvoering van de overeenkomst samenhangen.

L. Aansprakelijkheid (alternatief model II, depotnummer 3978, KvK Den Haag)

1. Voor alle directe schade van opdrachtgever, op enigerlei wijze verband houdend met, dan wel veroorzaakt door niet-, niet tijdige of niet behoorlijke uitvoering van de opdracht, is de opdrachtnemer slechts aansprakelijk tot een maximum van driemaal het bedrag van het honorarium voor de desbetreffende opdracht over het laatste kalenderjaar, tenzij er aan de zijde van opdrachtnemer sprake is van opzet of daarmee gelijk te stellen grove nalatigheid. Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor schade, welke is veroorzaakt doordat opdrachtgever hem onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt.
2. Voor alle indirecte schade, waaronder mede begrepen stagnatie in de geregelde gang van zaken in de onderneming van opdrachtgever, op enigerlei wijze verband houdend met, dan wel veroorzaakt door een fout in de uitvoering van de werkzaamheden door opdrachtnemer, is deze nimmer aansprakelijk.
3. Opdrachtnemer heeft te allen tijde het recht, indien en voor zover mogelijk, de schade van opdrachtgever ongedaan te maken.
4. Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor beschadiging of teniet gaan van bescheiden tijdens vervoer of tijdens verzending per post, ongeacht of het vervoer of de verzending geschiedt door of namens opdrachtgever, opdrachtnemer of derden.
5. Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer voor vorderingen van derden wegens schade die veroorzaakt is doordat opdrachtgever aan opdrachtnemer onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt, tenzij opdrachtgever aantoonst dat de schade geen verband houdt met verwijtbaar handelen of nalaten zijnerzijds dan wel veroorzaakt is door opzet of grove schuld van opdrachtnemer. Het voorgaande is evenwel niet van toepassing, indien en voor zover de opdracht strekt tot onderzoek van een jaarrekening als bedoeld in artikel 393 boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

M. Opzegging

1. Opdrachtgever en opdrachtnemer kunnen te allen tijde de overeenkomst opzeggen. Indien de overeenkomst eindigt voordat de opdracht is voltooid, is het bepaalde onder I, tweede lid van toepassing.
2. Opzegging dient schriftelijk aan de wederpartij te worden medegedeeld.
3. Indien en voorzover opdrachtnemer de overeenkomst door opzegging beëindigt is hij gehouden opdrachtgever gemotiveerd mede te delen welke redenen ten grondslag liggen aan de opzegging en al datgene te doen wat de omstandigheden in het belang van de wederpartij eisen.

N. Opschortingsrecht

1. Opdrachtnemer is bevoegd om de nakoming van al zijn verplichtingen op te schorten, waaronder begrepen de afgifte van bescheiden of andere zaken aan opdrachtgever of derden, tot op het moment dat alle opeisbare vorderingen op opdrachtgever volledig zijn voldaan.
2. Het bepaalde in het eerste lid is niet van toepassing met betrekking tot zaken of bescheiden van opdrachtgever die nog geen bewerking door opdrachtnemer hebben ondergaan.

O. Toepasselijk recht en forumkeuze

1. Op alle overeenkomsten tussen opdrachtgever en opdrachtnemer waarop deze algemene voorwaarden van toepassing zijn, is Nederlands recht van toepassing.
2. Alle geschillen die verband houden met overeenkomsten tussen opdrachtgever en opdrachtnemer, waarop deze voorwaarden van toepassing zijn en welke niet tot de competentie van de kantonrechter behoren, worden beslecht door de bevoegde rechter in het

arrondissement waarin opdrachtnemer zijn woonplaats heeft, tenzij het geschillen betreft die geen betrekking hebben op het bedrijf of beroep van opdrachtgever.

3. Het staat opdrachtgever vrij om de procesgang van tuchtrechtspraak te volgen of het geschil voor te leggen aan een daartoe ingestelde arbitragecommissie.

TOELICHTING BIJ DE ALGEMENE VOORWAARDEN.

Ad A

Algemeen

Onder het kopje Algemeen worden enkele in onderhavige algemene voorwaarden gebruikte begrippen gedefinieerd.

De werkzaamheden van opdrachtnemer kunnen zowel betrekking hebben op accountants en/of belastingadviseurs. Onder de werkzaamheden van opdrachtnemer kunnen ook worden begrepen het uitvoeren door accountants van een samenstellings-, beoordelings- of controleopdracht ten aanzien van een jaarrekening.

Wanneer een beroepsbeoefenaar zowel de kwalificatie van accountant als die van belastingadviseur in zich verenigt, dient hij ter voorkoming van mogelijke tuchtrechtelijke problemen, zijn cliënt duidelijk te maken in welke kwalificatie hij optreedt.

Werkzaamheden in incidentele opdracht, welke niet vallen onder de werkzaamheden zoals overeengekomen in de opdrachtbevestiging, worden in deze voorwaarden geregeld onder E sub 4.

Ad B

Toepasselijkheid

Hier wordt de toepasselijkheid van de voorwaarden geregeld. De algemene voorwaarden gelden voor alle door opdrachtnemer binnen het kader van zijn werkzaamheden gesloten overeenkomsten, tenzij uitdrukkelijk is aangegeven dat deze niet van toepassing zijn. Omtrent aanbiedingen, offertes en dergelijke is niets bepaald. De vrijblijvendheid hiervan dient in de betreffende stukken expliciet te worden gemeld. Daarnaast verdient het aanbeveling om in de offerte expliciet aan te geven dat op de overeenkomst van opdracht alsmede op de offerte zelf algemene voorwaarden van toepassing zullen zijn.

Aangezien denkbaar is dat een cliënt niet aan een bepaalde clause gebonden wil zijn, is tevens de mogelijkheid voor het aanbrengen van wijzigingen opgenomen.

Onder 2 wordt de zogeheten "battle of forms" behandeld. Het bevordert de duidelijkheid welke voorwaarden prevaleren indien partijen bij een overeenkomst algemene voorwaarden van toepassing verklaren. Er zij op gewezen dat uit jurisprudentie naar voren komt dat over het algemeen het onvoldoende is in de eigen algemene voorwaarden de toepasselijkheid van de voorwaarden van de wederpartij van de hand te wijzen. Dit kan dan betekenen dat onderdeel B, tweede lid bij strijdigheid van beide algemene voorwaarden niet altijd tot gevolg heeft dat de eigen voorwaarden van toepassing zijn. Toepasselijkheid van voorwaarden van de wederpartij dient dan ook uitdrukkelijk van de hand te worden gewezen indien laatstgenoemde daar eerder naar heeft verwezen. Dit zou bijvoorbeeld kunnen geschieden in de opdrachtbevestiging.

Ad C

Aanvang en duur van de overeenkomst

Het is voor elke rechtsverhouding belangrijk om vast te leggen wanneer deze precies aanvangt. De onderhavige voorwaarden leggen dit tijdstip bij de acceptatie door opdrachtnemer. De overeenkomst wordt in beginsel voor onbepaalde tijd aangegaan. Het kan echter voorkomen dat werkzaamheden voor een bepaalde tijd worden verricht. De voorwaarden voorzien ook hierin.

Ad D

Gegevens opdrachtgever

Opdrachtgever wordt hier een zorgplicht opgelegd, opdat opdrachtnemer de verleende opdracht naar behoren kan vervullen. De opdrachtgever dient de opdrachtnemer bijvoorbeeld in staat te stellen om indien een goede uitvoering van de opdracht dit met zich mee brengt ter plaatse de voorraad op te nemen. Opdrachtnemer heeft van zijn kant het recht de uitvoering van de werkzaamheden op te schorten totdat opdrachtgever aan die verplichting heeft voldaan.

De regeling onder 3 voorkomt dat opdrachtnemer steeds alle bescheiden aan opdrachtgever dient terug te zenden. Laatstgenoemde moet hierom verzoeken. Het bepaalde onder N houdt verband met het opschortingsrecht.

Ad E

Uitvoering opdracht

De beroepsverantwoordelijkheid van opdrachtnemer brengt met zich mee dat hij degene is die de wijze van uitvoering bepaalt. Zo mogelijk zal opdrachtnemer rekening houden met tijdig verstrekte en verantwoorde aanwijzingen van opdrachtgever omtrent de uitvoering van de opdracht.

Onder 2 wordt de mogelijkheid geopend dat opdrachtnemer een deel van de werkzaamheden kan laten verrichten door een derde. Opdrachtnemer blijft echter jegens opdrachtgever verantwoordelijk voor deze uitbestede werkzaamheden alsmede aansprakelijk voor de declaratie van deze derde.

Onder 3 is bepaald dat de opdracht wordt uitgevoerd in overeenstemming met de toepasselijke gedrags- en beroepsregels. Dit betekent over het algemeen dat de gedrags- en beroepsregels van toepassing zijn van de beroepsbeoefenaar die de betrokken opdracht uitvoert of de gedrags- en beroepsregels van de beroepsbeoefenaar die verantwoordelijkheid is voor de uitvoering van de opdracht.

Onder 4 is een bewijsregeling opgenomen met betrekking tot werkzaamheden waarover wel overleg is gevoerd met opdrachtgever, doch waarvoor geen afzonderlijke opdrachtbevestiging is verzonden. De terzake gemaakte aantekeningen in de administratie van opdrachtnemer verschaffen alsdan een vermoeden van bewijs. De toepasselijkheid van deze bepaling is beperkt tot werkzaamheden verricht ten behoeve van het beroep of bedrijf van opdrachtgever.

De frauderichtlijnen bedoeld onder 5 zijn onder andere de voor Accountants-Administratieconsulenten geldende Verordening op de fraudemelding (Stcrt. 177, 15 september 1994, blz. 18) en Bestuursaanbeveling 2 "Verantwoordelijkheid voor en handelwijze bij het ontdekken van onjuistheden in de verantwoording".

Ad F

Geheimhouding en exclusiviteit

Alhoewel bepalingen omtrent geheimhouding deel uitmaken van de beroepsreglementering voor accountants en voor belastingadviseurs, is hier bepaald dat de opdrachtnemer een geheimhoudingsplicht heeft bij de uitvoering van de opdracht. In sommige gevallen echter is opdrachtnemer verplicht informatie aan overheidsorganen te verstrekken, zoals dat bij wet, een verordening of beroepsregelen van de beroepsorganisatie is voorzien. Ook bij een procedure voor de tuchtrechter kan opdrachtnemer worden verplicht om gegevens te overleggen. Geanonimiseerde gegevens kunnen in het kader van bedrijfseconomische advisering door opdrachtnemer worden aangewend voor statistische en/of vergelijkende doeleinden teneinde bedrijfsvergelijkingen en branche-overzichten te kunnen opstellen.

Ad G

Intellectuele eigendom

De uitkomst van de werkzaamheden van opdrachtnemer wordt meestal vastgelegd in een geschrift of op een gegevensdrager, op een wijze waaraan een zekere mate van originaliteit niet kan worden ontzegd. Het bepaalde onder G beoogt te bereiken dat alle rechten met betrekking tot de daargenoemde producten bij opdrachtnemer blijven.

Ad H

Overmacht

Het bepaalde onder H geeft een regeling voor situaties wanneer door onvoorziene omstandigheden opdrachtnemer bepaalde verplichtingen niet, niet tijdig of niet behoorlijk kan nakomen. Aangezien een langdurige vertraging in de uitvoering van de werkzaamheden nadelig kan zijn voor opdrachtgever is aan laatstgenoemde expliciet het recht gegeven de overeenkomst schriftelijk op te zeggen.

Ad I

Honorarium

Onder 1 is de mogelijkheid van het in rekening brengen van een voorschot opgenomen. Het voorschot kan zowel voor de aanvang van de werkzaamheden als tussentijds in rekening worden gebracht. Onder 2 is bepaald dat het honorarium niet afhankelijk is van de uitkomst van de verleende opdracht. Duidelijk dient te zijn dat opdrachtgever het honorarium verschuldigd is, ook al leiden de verrichte werkzaamheden niet tot het door hem beoogde resultaat. Tevens wordt hier bepaald dat reeds tijdens de uitvoering van de opdracht opdrachtnemer zijn werkzaamheden in rekening mag brengen.

Ad J

Betaling

Onder 1 is gekozen voor een betaaltermijn van 30 dagen.

Onder 2 en 3 zijn de gevolgen voor opdrachtgever beschreven indien deze de factuur niet tijdig betaalt.

Onder 4 is aangegeven dat indien er meerdere opdrachtgevers zijn, ieder van de opdrachtgevers hoofdelijk aansprakelijk kan zijn voor de betaling van de declaratie. Dit geldt zowel voor maten, vennoten, echtgenoten e.d., mits alle betrokkenen de opdracht gezamenlijk hebben verstrekt en bij voorkeur de opdrachtbevestiging hebben ondertekend. In de opdrachtbevestiging moet worden aangegeven dat de werkzaamheden ten behoeve van meerdere personen worden verricht. Indien werkzaamheden in het belang van meerdere opdrachtgevers worden uitgevoerd, zijn de laatsten hoofdelijk aansprakelijk voor het te vorderen bedrag.

Ad K

Reclame

Opdrachtgever wordt hier de mogelijkheid gegeven te reclameren ten aanzien van de factuur of de verrichte werkzaamheden. Aangezien het voor opdrachtnemer van belang is tijdig reclames te

vernemen, zijn in de voorwaarden termijnen gesteld. Waartoe een ingediende reclame leidt is niet geregeld, aangezien dit geheel van de omstandigheden van het geval afhangt. Wel is bepaald dat een reclame de betalingsverplichting niet opschort. Dit kan eventueel wel het geval zijn wanneer het een reclame betreft waarvan vaststaat dat deze betrekking heeft op een gegronde klacht.

Ad L

Aansprakelijkheid (model I, depotnummer 1939, KvK Den Haag)

De aansprakelijkheid voor schade wordt beperkt tot het bedrag waarvoor opdrachtnemer zich heeft verzekerd of waarvoor opdrachtnemer, met het oog op de praktijk van opdrachtnemer, zich pleegt te verzekeren. Opdrachtnemer dient voor zichzelf te bepalen of hij het risico dekt door het afsluiten van een beroepsaansprakelijkheidsverzekering of door het vormen van een reserve assurantie eigen risico. Ingevolge een uitspraak van 9 oktober 1984 (1984/10-II) van het College van Beroep voor het bedrijfsleven moet een cliënt erop kunnen vertrouwen dat hij in beginsel niet het risico loopt van de schade die het gevolg is van de door de accountant gemaakte beroepsfouten. Een beperking van de aansprakelijkheid die verder gaat dan noodzakelijk om deze op als normaal te beschouwen condities te kunnen verzekeren, is niet aanvaardbaar.

Onder 5 is een algemene vrijwaringsclausule opgenomen, welke betrekking heeft op de processuele vrijwaring als bedoeld in de artikelen 68 en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Over de vrijwaring bestaat geen eenduidigheid. Ten aanzien van particuliere opdrachtgevers is de vrijwaring opgenomen in de zogeheten "zwarte lijst" (art. 236, Boek 6, Titel 5 van het Burgerlijk Wetboek) en dus onverbindend. Een dergelijk beding wordt aangemerkt als onredelijk bezwarend voor een particuliere opdrachtgever. Ten aanzien van ondernemingen/opdrachtgevers kan de vrijwaring wel in de algemene voorwaarden worden opgenomen.

Aansprakelijkheid (alternatief model II, depotnummer 3978, KvK Den Haag)

Opdrachtnemer dient zijn werkzaamheden naar beste kunnen te verrichten en daarbij de zorgvuldigheid in acht te nemen. Indien een fout wordt gemaakt doordat de opdrachtgever hem onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt, is opdrachtnemer voor de daardoor ontstane schade niet aansprakelijk. Indien de opdrachtgever kan aantonen dat hij schade heeft geleden door een fout van opdrachtnemer die bij zorgvuldig handelen zou zijn vermeden, is de opdrachtnemer voor die schade slechts aansprakelijk tot een maximum van driemaal het bedrag van het honorarium voor de desbetreffende opdracht over het laatste kalenderjaar, tenzij er aan de zijde van opdrachtnemer sprake is van opzet of daarmee gelijk te stellen grove nalatigheid. Opdrachtnemer dient voor zichzelf te bepalen of hij het aansprakelijkheidsrisico dekt door het afsluiten van een beroepsaansprakelijkheidsverzekering of door het vormen van een reserve assurantie eigen risico.

Onder 5 is een vrijwaringsclausule opgenomen, welke onder andere betrekking heeft op de processuele vrijwaring als bedoeld in de artikelen 68 en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De vrijwaringsclausule is niet van toepassing op een opdracht tot onderzoek van de jaarrekening zoals bedoeld in artikel 393, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (wettelijke controle van de jaarrekening van een middelgrote- of grote rechtspersoon). Over de vrijwaring bestaat geen eenduidigheid. Ten aanzien van particuliere opdrachtgevers is de vrijwaring opgenomen in de zogeheten "zwarte lijst" (art. 236, Boek 6, Titel 5 van het Burgerlijk Wetboek) en dus onverbindend. Een dergelijk beding wordt aangemerkt als onredelijk bezwarend voor een particuliere opdrachtgever. Ten aanzien van ondernemingen/opdrachtgevers kan de vrijwaring wel in de algemene voorwaarden worden opgenomen.

Ad M

Opzegging

Op grond van de uitspraak van 19 maart 1984 van de Raad van Tucht AA, wordt hier bepaald dat de overeenkomst te allen tijde, zonder een opzegtermijn in acht te nemen, kan worden opgezegd. De opzegging dient schriftelijk te geschieden.

Onder 3 is voor opdrachtnemer de verplichting opgenomen om gemotiveerd mee te delen waarom hij opzegt. Na een opzegging dient opdrachtnemer de opdracht correct af te werken.

Ad N

Opschortingsrecht

Hierin is de bevoegdheid opgenomen voor opdrachtnemer om de nakoming van al zijn verplichtingen, waaronder begrepen de afgifte van bescheiden en/of andere zaken aan opdrachtgever (terughoudingsrecht), op te schorten tot op het moment dat alle vorderingen op opdrachtgever volledig zijn voldaan. De opdrachtnemer dient, afhankelijk van de omstandigheden van het geval, op een voorzichtige wijze met de redelijkheid en billijkheid in het oog, gebruik te maken van deze bevoegdheid. Gelet moet erop worden dat opdrachtgever niet nodeloos en op een onevenredig zware wijze wordt gedupeerd.

Het terughoudingsrecht is ingevolge een uitspraak van 9 maart 1990 (1990/01) van de Raad van Tucht AA niet van toepassing op zaken en bescheiden van opdrachtgever die geen bewerking door opdrachtnemer hebben ondergaan.

Ad O

Toepasselijk recht en forumkeuze

Met het oog op eventuele buitenlandse cliënten is het aan te bevelen Nederlands recht van toepassing te verklaren. Voorts wordt onverminderd de wettelijke bevoegdheid van de kantonrechter, de gewone rechter bevoegd verklaard eventuele geschillen te beslechten. Om efficiency-redenen is gekozen voor het arrondissement waarin opdrachtnemer zijn woonplaats heeft. De mogelijkheid voor de opdrachtgever de kwestie voor te leggen aan een Raad van Tucht respectievelijk een daartoe ingestelde arbitragecommissie, zoals de Kamer van Geschillen van de NOvAA, wordt in deze bepaling uitdrukkelijk open gelaten.